

FEJÉRMEGYEI NAPLO

Elfizetel árak:

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1-50 K.
3 óra	3 K.	3 óra	4-50 K.
6 óra	6 K.	6 óra	9— K.
1 évre	12 K.	1 évre	18— K.

Megjelenik minden hétfőnapon a 8. évfolyam.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szant István-tér 1.

Magyar Posta 202.

Egyes szám: 4 fillér.

Feladás díjazásba kerül.

Feladás szerkesztő és lapfajdos: Baranyai Lajos.

Az új pénzcárok.

A könyvezők új típusa alakult ki a háboruban. Nem a férjüket veszített özvegyekről, nem a fiát veszített anyáiról, nem is festvért veszített nővérről szólnak, hanem azokról a könyv-hullatott társainkról, akik a hadiadókievőbizottság előtt leírják erről a sokat izzad ország-ról a maguk adógarasát.

Vannak, akik az adókievőbizottság előtt oly megindítóan tudnak viselkedni, hogy az egyik bizottsági tag meghatótan mondta:

— Hagyjuk, uraim, strimpfli-ből nem lehet vagyont szerezni.

Hogy most pont a strimpfli jut eszünkbe, nem is egészen véletlen, mert egyik harisnyakirály 350 ezer koronáért vásárolt hatalmas háztömböt. Szegény! Epp az a harisnyás, aki olyan szivettepőn magyarázta meg az uraknak, hogy mit is lehet rongy harisnyákon szerezni.

Vigasztaló csak az a dologban — neki — hogy nincs egyedül. Társai tömegesen vannak. Ki szálonnás, ki cipős, ki festékes, ki paplanos, ki könyves és még tudja a kő micsodás. Vannak, igen tekintélyes szép számmal vannak, akik a háborus konjunkturák kihasználásával olyan vagyona tettek szert, melynek jövedelméből holtuk napjág is könyvezhetnek, vigan, boldogan, habzsolva az élet örömeit.

Hisz örülnünk, ha polgártársaink vagyonosodnak, örülnünk és boldogok vagyunk, ha a polgári jölet minél nagyobb, de ez a róhamos és ez a semmi által sem indokolt vagyonszerzés mégis feltűnő, mert feltűnővé teszi a vagyonosok sírása, a vagyonosok könyes jölgatása, akhór, amikdön vagyonuk után le kellene szurkolniok azt a jellemétkelen adót. Miért sírnak?

A front mögött kőndoktór két köteleesség kövétel ma a háza. E két köteleesség teljesítésétől függ a hásonmás, hásonvár kőndoktór kivívott háza díjokótór árán megberzert házi sikerek diadalmas és gyors befejezése. Az egyik köteleesség az, hogy a hásonmás, hásonvár kőndoktór kivívott háza díjokótór árán megberzert házi sikerek diadalmas és gyors befejezése. Az egyik köteleesség az, hogy a hásonmás, hásonvár kőndoktór kivívott háza díjokótór árán megberzert házi sikerek diadalmas és gyors befejezése.

megnézzük a telekkönyveket, annyi új telek és háztulajdonos nevével találkozunk, annyi átírás és vétel van napirenden, és más években

egész éven át nem műkönyveztek annyit, mint a megnyitit most a hadiadókievőbizottságok ülésén egy félóra alatt.

A köztisztviselők

ügyeinek rendezését, mint örömmel értesültünk, a kormány még a közel jövőbe kilátásba helyezte. Igeret ugyan még nem elég ahhoz, hogy élelmiszereket tudjanak beszerezni, de most a poltikai viszonyok s maguknak a tisztviselőknek a mozgalmá biztosítékot nyújt, hogy az ígértből végre valóság lett. Amint vita tárgyat nem képezheti, hogy a fronton harcoló katonáink jó ellátása elemi feltétel a siker biztósítására, ugy az itthoni front névtelen hőseink a köztisztviselők gond talan megelhetését is ilyen szigorú felfogással kell biztosítani.

Kinek köszönjük, hogy a háború harmadik évében is itthon zavartalanul folyik az állami élet? Nagyrészt a magyar tisztviselői karnak, melynek megrúkkult sorai immár harmadik éve tartják fel a megsokásodott háborus munka naponkint megújuló rohamát. Minden megdölvözött körülöttünk, az árákra nem lehet többé ráismerni, csak az ő kitartásuk, fáradhatatlan robotmunkájuk maradt ugyanaz. Az állammak kötelessége, hogy gondoskodjék azokról, akik érte eddig hazafias lelkesedésből és becsülettel kötelességteljesítésből végeztek emberfeletti munkát. Most, amikor már ugyszólván minden társadalmi osztály elhelyeződött új, a háborus viszonyoknak megfelelő gazdasági viszonyok közé, szegény volna, ha azok, akik a fronton szolgálók után alighanem a legfontosabb munkát végezték, még továbbra is tengődni kénszerülének.

Fejérvármegye csecsemővédelme.

Gróf Zichy Rafael a vármegye közgyűlésén.

A Fejérvármegyei Napló tegnapi számában számolt be a vármegye közgyűléséről s annak kapcsán a csecsemővédelmi beszédekről. Gróf Zichy Rafael a következő beszédet mondotta:

Méltóságos Főispán Ur!
Tek. Törvényhatósági Bizottság!

Az alispáni jelentés szerint 1916. évben Fejérvármegye lakossága 515 lélekkel fogyott. Ez a mondat oly rettenetes vészjel, melynek szomorúan de éberszión kell visszhangoznia minden magyar szívbén. Éberszión, hogy cselekvésre serkentsen mindenkit a 12. órában, mert különben elpusztulunk, ha nem cselekszünk.

A várvá-várt előnyös békén kívül az ország legfontosabb érdeke, hogy a nagy pusztulásra való tekintettel minél több gyermeket igyekedjünk megóvni a haláltól s

minél egészségesebb nemzedéket biztosítsunk hazánknak.

Ez eszmétől áthatva tavaly itt egy csecsemővédő egyesületet létesítettem, melynek kezdetleges munkálatairól emlékezik meg a jelentés. Arra való tekintettel, hogy a jelentésben felsorolt adatok már nem igen fedik az egyleti működést illető tényállást s ferven, mondhatnám, kialakult a vármegye nagyerdemű közönségét a végrehajtásra vonatkozó szándékaimról szeretném tájékoztatni.

E honvédelmi munkának a városon kívül a megye minden községére és pusztájára is kell terjednie. Mit kell tehát ez irányban tennünk? Vetés előtt meg kell alaposan munkálnunk a földet, az eszméknek pedig mindenütt propagandát kell csinálnunk. Az egyfontosságára való törekvés Fejérvármegye minden községét lehetőleg személyesen három felkérésrel, hogy ott a helysinai az illetékes tőszékeket az ügyet megvárják

jam. Legalább egyelőre a következőket látom szükségesnek:

1. Hogy hozzáértők végezzék a munkát s hogy munkájukban őket erkölcsileg és anyagilag támogassák és irányítsák, hogy a szükséges anyagok ne csak rendelkezésükre álljanak, hanem rendelkezési helyükre el is jussanak.

Más szóval közönségünk a hástóság és társadalom bevonásával anya és csecsemővédő bizottságokat kell létesítenünk, amelyek a helybeli csecsemővédelmi célokra alapot gyűjtenek, hogy a szaktanfolyamot végzett védőnőket, kik lehetnek vagy hivatások vagy tanítónő, óvónő vagy intelligens szülésznővédőnők, munkájukban segítsék.

A védőnő sorra látogatja a családokat és nemcsak tanáccsal szolgál, hanem megmutatja, hogy tényleg miképen kell a gyermeket gondozni. Tapasztalatai feljegyzi, a bizottságnak bejelenti, s az a bajokon iparkodik segíteni.

Méltányos, hogy a védőnőköt ne várjunk ingyen munkát, hanem hogy a közég állítson be költségvetésébe a védőnő részére tiszteletdíjat. Legigazságosabb, ha a végzett munka arányában vagyis a gondozott gyermekek száma arányában kap egy gyermek után néhány koronát. Így ő neki is érdeke, hogy minél több gyermeket-tudjon legalább 2 éves korig felnevelni.

Jó indulattal irányítani kell őket. Előrelátótlag szükséges lesz egy fővédőnő, s az időnkint sorra látogatja a védőnőket, hogy az esetleg észlelt hiányokra őket figyelmeztesse. Ennek részére természetesen mindenütt kell a fuvart biztosítani. Szükségesnek mondottam, hogy az illető gyermekvédelmi anyagok, mint például gyermekmérték, ricinus, rendelkezési helyükre el is jussanak. Ott, ahol épen van, be lehetne vonni e célra a keresztény fogyasztási és Hangya boltokat, melyeknek fővezetősége szívesen felveszi e nem győztári anyagokat árfuforgalmazásba s azaz boltokba irányítja, amely községben a védelem szervezője van.

2. Szükséges, hogy a beteg gyermekeket után bejegygyessék, akik sebészeti esetből kórházba kerülnek, s az ottani kórházban részesevessék. Székesfehérvár központban egy gyermekkorhát létesítését tervezem és e gyermekkorhát céljaira nem pedig csecsemőotthonra, miát ahogy egyes lapok írják — fel is ajánlottam 50.000 koronát.

Mily átvös lenne, hogy e kórházban gyermekpolonókat képezhetnének ki, s elhatároznák, hogy a kórosor állások betöltésénél oly orvosok volnának előnyben részesítendőek, kik legalább 1 évi gyermekkórházi működéstudásnak felmutatni. A megye székelyben ajánlatos volna ily gyermek kórház felállítása. Hogy e lépés mit jelentene a vidéki gyermek egészségügyére, azt szívesen kifejtjenem. Átvös lenne, ha az egyesület a gyermekszanatoriumokkal is érintkezést teremtené, hogy az átülésre szoruló beteg gyermekeket ott néhány hétre elhelyezhették.

Szükséges, hogy a vidéki bizottságok és védőnők részéről beérkező jelentések feldolgozására Székelyhírvár központban irodát állítsunk fel, mely a multat összehasonlíthatná a jelenet, hogy az ebből merített tapasztalatokat az ügy érdekében hasznosíthatjuk. Minde munkálatait az az utóalmaknak, illetőleg a pusztáknak is bele kellene kapcsolódniok. Fel kell tehát majd szólni az uradalmak, hogy vagy hivatalos vagy önkéntes védőnőt állítsanak be saját költségükön.

Előreláthatólag eddig terjedne az egyleti működés. Természetesen azonban, hogy csak az esetben tudnánk egészséges nemzedéket felnevelni, ha e munkálatok bele kapcsolódnának a nemi betegség, tuberkulózis s a fertőző gyermekjárványok elhárítására.

Mielőtt felszólalásomat befejezném, még el akarom mondani, hogy mit tapasztaltam Diósdon, midőn ott mult vasárnap kiszámtam.

Az anyakönyveket lapozva feltűnően kedvező halálzási arányt találtam. Békében ott 100 után csak legfeljebb 8-9 csecsemő halt el. Sorozáshoz azonban 70 80

ember közül nem válik be több mint 5-6. A gyermekek legnagyobb része hibás az egész község tele tuberkulózissal. A község t. i. völgyben épült, a pincék nagy része majdnem mindig víz alatt van, s e miatt már több épület össze is dől, kérem az illető tényezők hathatós támogatását e téren, mert míg ott a vízviszonyok rendezve nincsenek, eredményes csecsemővédelmet ott kezdeni sem lehet.

Ne riadjon vissza se a társadalom se a hatóság a költségektől, mert százezreket visszatérítenek a költségek, ha a jövő nemzedékek erőt és egészséget tudunk biztosítani. Ily nagy időkben ily fontos ügyet nagy szívet és szeretettel kell vezetni. Fejérmegye katonái iránti hálámat úgy akarom leróni, hogy gyermekeiket ipar-

kodom megóvni a korai haláltól. Minden egyes ideháza: maradt válasszon ki magának egy frontot, amelyen hazájáért küzd. En, ugy érzen, hogy az én frontom a gyermekvédelem, amelyen talán legtöbbet tudok használni hazámnak.

Isten áldása kísérje munkánkat, s ehhez kérem a hatóság és társadalom lelkes és hathatós támogatását.

Ennek kapcsán, mint emittettük, szólt fel Csöngedy Gyula kanonok és dr. Griger Miklós sóskuti plebános. Különösen Csöngedy kanonoknak felszólalása megszívlelendő s ideje volna, hogy ez irányban a kormány a legradikálisabb intézkedéseket léptesse életbe.

mint került volna akkor, ha a kezdet kezdetén ráteszi a kezét az állam ilyen üzemekre s így eleve kizárja, hogy egyesek, mialatt az államháztartás egyre súlyosabb terhek alatt roskad, mindnyájunk élet-halál ügyén száz milliókat halmozzanak össze.

A laikus ember a maga polgári eszével sehogysem tudja megérteni, hogy mialatt az osztó igazság annyira urrá teszi mindnyájunk felett a közérdeket, hogy ugyanakkor ez a közérdek gyamoltalanul áll meg egy magánvállalat kapuja előtt s hagyja, hogy államamé le legyen az államban.

HIREK.

Katonai kintézetek. Az ellenséggel szemben tanúsított vitézségük és szolgálataik elismerésül a 17-ik honvédegyalozredinél a következők a bronz vitézségi éremmel lettek kitüntetve: Knittel Fülöp, Domok János, Bajzik János, Borsi János, Borsányi Gyula, Abai János, Fejes János, Penyő Pál, Haag Keresztény, Krüzer Antal, Kovács Pál, Mayer Antal, Paller Ferenc, Pót György, Szlatkovszky László, Vinczellér Ferenc, Kolber József, Gedrus József, Bajcz Ferenc, Neuhäuser Andor tart. hadapródjelölt, Prohászky László, Tóth Alén népf. hadapródjelölt, Fürst Lajos és Mandzsol Vazul őrmesterek, Gyórfi Ferenc, Hary József és Kiss András szakaszvezetők, Kiss Ernő e. é. ő. szakaszvezető, Nagy Imre, Nofeizer Jenő, Omisl János, Orbán Albert, Szigeti Gyula, Verabi György szakaszvezetők, Antal János tizedes, Barta János, Doszpod István tizedesek.

Állam az államban.

A magyar Krupp.

A fővárosi lapokban nemrég megjelent egy azóta már demontált hír, hogy Weisz Manfréd megveszi gróf Karátsznyi budapesti palotáját. E hírhez akkoriban az „Uj Nemzedék” azt a megjegyzést fűzte, hogy a magyar Krupp hozzávetőleg félmilliárdot keresett a háború alatt az államban. Mondjuk, hogy fél milliárdot, mondjuk, hogy csak egy negyedet. O, mint az annak idején a terézvárosi hadiadó-fizetők névsorából kiderül, 19 millió korona tiszta jövedelmet valtott be az első háborús esztendő eredményeképpen.

Minket mindebből csak az érdekelt, hogy miközben a háború száz és egy vonatkozásban megvalósította az állami szocializmus gondolatát s ugy

szólván állami kezelésbe vette a legkülönbözőbb javak termelését és szétosztását, ezzel egyidejűleg lehetővé tette, hogy az állam és az egész ország a szoros értelemben adófizetőjévé váljék egy magánvállalkozásnak, amely maholnap hatalmasabb budgettel dolgozik, mint a kincstár egész háztartása. Hogy lehet az, hogy Angliában a háború tartamára államosítani tudják a szén- és vasbányászatot éppugy, mint a municigiártást, nálunk pedig az állam a háború céljaira a közönségtől felvett milliárdok tetemes részét, amit majd súlyos adók formájában vet ki újra erre a közönségre, egyetlen óriási vállalat nyereségévé konvertálta s ez ellen sem a sajtóban, sem a parlamentben eddig soha szó nem esett? Mit jelent az, hogy egy magánvállalat ötszáz, vagy kétszázötven milliót keres a háború? Nyilván annyit, hogy a háború nekünk ennyivel többé került,

TÁRCA.

Apróságok.

Kedélyes élet a fronton. Az utóbbi időkben nem sok dolgot adnak hőternek a harc-terek. Jelentése egyetlen mondatba zsugorodik össze:

— Egyik harctéről sincs különösebb jelenteni való.

A gyalogsági harcok szünetelnek, néha-néha megszólal egy-egy ágyú, hogy a hadiállapotot el ne felejték a katonák. A front-ról érkező levelezőlapok az orosz harctéren folyó kedélyes életéről számolnak be. Legutóbb olvasunk arról, hogy az orosz katonák gyerekeiket gulába rakva, banketteket rendeznek. Arra tisztjeiket is meginvitalják. Két beteg hazakerült tiszt ezeket mondotta:

— Tíz napja tart már — mondta az egyik, — hogy egy lövés sem dördül, hogy ágyú sem bőmből... táján minden csendes. A látvány pedig, ami itt kemény harchoz szokott szemek elé tárul, egyszerűen példátlan. Az orosz lövészárok előtt húzódo drótkadályok széjjel vannak téve. Ahol a drótsövények húzódnak, ott már lép sorjában puszták. A puszták némelyiken kiscsiny zászlócska leng. Fehér színe, Mi csak benn tartjuk a

puszták a lövészárokban, de sétálni mi is bátran megyünk. Legutóbb hivatalosok voltunk egy bankettre. Szép tavaszi nap volt. Deszkákból a két lövészárok között asztalokat róttak. Az asztalokra újságpapírból került az orosz ezredes is. Ő ültette az első poharat a békére. Csernovitzi hotelek tányérjaiból ettünk. Voltak sülték és torták és jófajta borok. Pezsgő is akadt. Valódi francia. Az orosz tisztiek mosolygva panaszkodtak: a champagne harcokban az a legfájdalmasabb, hogy nem lehet champagne-nerhez jutni.

— Az sem érdektelen — folytatta a másik tiszt — hogy az oroszok állásaiból, mikor Cernin külügyminiszter békenyilatkozata megjelent, parlamentérek jöttek át hozzánk s érdeklődtek a dolog iránt. Néhány német újságot kaptak s boldogan vitték vissza. Két nap mulva mutatkozott a barátokozási hajlandóság. Az első nagy lakomát azután akkor rendezték az oroszok tiszteletünkre, amikor Károly királynak az oroszokhoz intézett békenyilatkozata a Ruskoje Slovoiban is szöszert megjelent. Általában bizonyosra veszik az orosz tisztiek, hogy ellenségeskedésre többé sor nem kerül. Estétként bus szláv énekszó hangzik odaát, a arra nálunk magyar nótá a válasz. Ujabbán muzikusokat is kértek tőlünk kölcsön-

Két cigányért egy kapitányt küldtek tusznak. A kapitányt hajnalban hordágyon kellett visszavinni, — ugy berugott. Igen kedélyes a hangulat most odafein. Ki tudja meddig tart s változik-e még rosszra?

Az uralkodók és a mozik.

Több uralkodó van, akik szenvedélyes barátai a mozinak. Közismert dolog, hogy Vilmos császár és Henrik herceg élénk részt vesznek a kinematografiában és Henrik herceg délamerikai útjában maga is eszközölt néhány sikerült felvételt.

A film egyik leglelkesebb barátja, Carmen Sylva, a románok művelt királynéja volt. Peles nevű kastélyában saját színházat rendeztetett be, s abban napról-napra csaknem kizárólag a királyné darabjait mutatták be filmfelvételekben. O maga dolgozta át regényeit, amelyeknek felvételeit egy skandináv társaság készítette. Ezenkívül az udvari moziban „a napi eseményeket” is bemutatták a királyné és kísérete mulattására.

Alfonz spanyol király is lelkes híve a filmnek és néhány hónap előtt eredeti módját találta a felvételeknek. Eddig az udvari lények csak különös alkalmakból készítettek róla pillanatnyi felvételeket. Most azonban külön operatőrt alkalmazott, s az mindenhol nyomom követi és a megfelelő

alkalommal mindig elkészíti a felvételt. Amikor a király nincs Madridban, családja másnap már meglátja a vázsonon a király élményeit. Utolsó párisi tartózkodása alkalmával a felvételek már tizenhét órával később Madridban voltak és Ena királyné meg a hercegek lelkes örömmel fogadták a képeket. A kastély billiárdtermét ugyanis átalakították mozivá és a mikor Alfonz király Madridban időzik, naponta meglátogatja az udvari mozit.

Az angol királyi pár is udvari mozit rendeztetett be magának, noha csak akkor ismerték meg a filmet, amikor Londonban a „Quo vadist” bemutatott. György király megnézte a filmet és mindjárt utána egy kis mozi színpadot állított fel a Buckingham palotában, és ott gyermekei először láttak mozifilmet. György király és Mary királyné értékes oktatási eszköznek ismerték fel a filmet, s ez részben jogosult is.

Az egyéb világrészek uralkodói se maradnak az európai fejedelemek mögött és Abdul Aziz szultán, Marokkó volt uralkodója, Algírban szintén saját moziszínházat építtetett magának és a mozisportot olyan szenvedélyesen űzi, hogy hárembeli kegyencnőt is elhanyagolja miatta. Az utolsó sorban Manuel, Portugália volt királya, a kinek nincs ugyan saját mozija, de gyakran jár Richmond mozi-

Közélemezési ügyek. A város közélemezése részére 2 métermáza tea, gyümölcsz, konzervek érkeznek és azokat a városi boltban árúlják. Tuzifa és széneszerzések ügyében most folytat tárgyalásokat a város.

Közigazgatási bizottsági ülés a városnál. Székesfehérvár közigazgatási bizottsága havi ülését kedden délután tartotta a szónak szokásos hivatalos jelentéseket tárgyalták le. A város közegészségéről, a vegyvizsgáló állomás munkájáról, a Vöröskereszt tevékenységéről az ismertetést helyszíne miatt a holnapri számban közli a Fejérmegyei Napló.

Gyász hírek. Simon Józsefné szül. Deutsch Magdolna május hó 7-én 76 ik évében váratlanul elhunyt. Temetése május 9-én d. u. 4 órakor lesz a Széchenyi utca 28. számú gyászházából. Az engesztelő szent mise áldozat május hó 10-én 8 ó. lesz a székesgyházban. Az elhunytban Simon Sándor városi tanácsos édesanyját gyászolja. — Özv. Jilly Lászlóné folyó hó 7-én 54 éves korában meghalt. Temetése 9-én délután 5 órakor lesz a sósói temető kápolnájánál. A boldogultban özv. Guzmicsné és Mahler Józsefné nővérüket gyászolják.

Hadijótékonyosság. A székesfehérvári vöröskereszt egylet pályaudvari üdítőállomása, dacára az élelmiszerek rettenetes drágaságának, még most is bámulatos eredményel működik. Az április hónapról szóló hivatalos kimutatás szerint kiszolgáltattak a betegnyugvóállomáson 5368 átvonuló beteg és sebesült katonának 1567 adag tejszövetet, 1255 adag teát, 502 ebédet, 2144 vacsorát, és több mint ötezer szelet kenyert. Ez a nagy szabású teljesítmény első sorban a nagyközönség pártatlan támogatásának köszönhető. Csak peronpersely gyűjtéssel befolyt u. i. a múlt hónap folyamán 2158 korona 93 fillér. Özv. **Brettschneider** Henrikné Mór, 30 K-t adományozott külön a beteg katonák áditése céljaira. gróf **Széchenyi-Viktor**, gróf **Pappenheim** Szigfrid és gróf **Nádasdy** Tamásné küldenek már a háború kezdete óta naponta 10—15 liter tejet. 2—3 liter tejet hoztak. **Lunyi Istvánné**, **Süle Jánosné**, **Zámoly**, **Bóza Jánosné**, **Iszacszentgyörgy**; **Csanádi Istvánné Pátka**; 15—30 szem lojást hozott **Tóvényi Jánosné**, **Tác**; **Taposka Istvánné**, **Süle Jánosné**, **Lángi Istvánné**; **Zámoly**; **Bozóky Jánosné**, **Császár Jánosné**, **Sárpentelle**; **Lajkó Lajosné**, **Nagy Jánosné**, **Csanádi Istvánné**, **Kovács Istvánné**; **Pátka**, **Balázs Jánosné**, **Bodás Józsefné**, **Tóke Istvánné**, **Schmölcz Józsefné**; **Szabó Jánosné**, **Székesfehérvár**, egyéb élelmiszert adományozott (1—10 kgr. **Strasser Pátné**, **Szeicsöki Istvánné**, **Császár Jánosné**, **Seregélyes**; Az üdítőállomásra állandó jótévegye még **Ságy Lajos** rendőrőrkapitány, vöröskereszt egyleti megbízott, aki a múlt hónapban is 1300 db. cigarettát küldött kiosztás végett.

Svéd tornatanfolyam. Svéd tornatanfolyam nyílik leányok számára május 15-én a székesfehérvári áll. főreáliskola tornahelyiségében és tart bezárólag június 26-ig. A tanfolyamra beíratkozni óhajtok jelenjenek meg **Vörösmarty Mihály** tornatanár lakásán: **Vilmos Császár-ter 16.**

A béke ügye is háboruskodik.

Oroszországnak mégis a béke kell.

Az ideiglenes kormány visszavonta a többi entente-államok kormányaival intézett legutóbbi jegyzékét. A Miljukov-féle jegyzék három nap elteltével érvénytelennek vált és az új jegyzék kijelenti, hogy a szabad Oroszországnak nem célja uralmát más népekre kiterjeszteni, nemzeti javait elfoglalni, még kevésbé idegen területeket meghódítani, hanem célja a népek szabad fejlődésének alapján a tartós béke megszilárdítása. Oroszország nem törekszik sem más népek leigázására, sem lealacsonyítására. A tartós béke biztosítékai és zálogai alatt a fegyvereszek korlátozását és nemzetközi döntőbíróóságok létesítését értik. Az ideiglenes kormány megbízta Miljukov külügyminisztert, hogy a nagykövetei útján az összes szövetséges államokkal közöljék.

Mielőtt az új jegyzéket közölték volna, az ideiglenes kormány azt ányújtotta a munkások és katonák tanácsa végrehajtóbizottságának. Ez megvitatta az ügyet és harmincegy szavazattal tizenkilenc szavazat ellenében elhatározta, hogy a kormány kijelentéseit meggyugtatónak és az ügyet elintézetnek tekinti.

A francia gőg tovább akarja folytatni az embermészárlást.

Míg az orosz események a háborút szító Angliát is megtörik, addig a francia miniszterek, a hevenhármon esztendő Ribot, ez a gonosz aggasztán tovább uszít a háború érdekében. Legutóbb egy banketten mondott beszédet, s abban többek között ezeket mondta:

— Biztosítékokat, kárpótlást és megtorlást kívánunk, a bűn bünhődését. Tovább kell küzdeni. Remélem, hogy valamennyien könnyű szívvel fogjuk az áldozatokat viselni.

Az emberi gonoszság prototípusa ez az ember, aki hetven három esztendőjének dacára a hátrétre kergeti Franciaország tizenhét esztendőös ifjúságát.

Görögország új államformája.

Amsterdam jelentés szerint Európa, Afrika és Amerika hellén kolóniái Párisban kongresszust tartottak, a azon Konstantin királyt és családját trónvesztésnek nyilvánították és megkérték Görögország védőhatalmait, alakítsák meg a hellén köztársaságot, mivel ez az államforma felel meg csupán az ország hagyományainak.

Hatósági szabóműhely Szentesen a közlélméleti ügyosztály miután nagy sikerrel megszervezte a hatósági cipőműhelyt, most a közönségnek ruhával való ellátásáról is gondoskodott, megnyitott a hatósági szabóműhelyt, s annak hivatalosan megállapított árai között egy ruha varrási költsége 15 koronától 50 koronáig terjed a nagyság és a szövét minősége szerint. Köveskék Szentese példáját, ugyancsak szükségünk van rá.

Kik képviselik a magyar munkásságot Stockholmban? Mint a Népszava jelenti, a pártvezetőség a stockholmi konferenciára Bokányi Dezső, Buchinger Manó, Garámi Ernő, Kunfi Zsigmond és Weltner Jakab elvtársakat küldte ki. Gyagys kiküldték önmagukat. A pártvezetőség bizonyosan abban a téves hitben van, hogy valami zsidó hitközségi ülés lesz Stockholmban vagy pedig nemzetközi cionista kongresszus, ezért küld négy zsidó csupán egy keresztény képviselőt. Aztán milyen nagy szerencse, hogy ezeket a derék, erős legényeket nem vitték el a háboruba úgy mint a mi fiainkat. Ugyátszik, szükség volt itthon rendezőkre a Népszava napról-napra olvasható mulatság lebonyolításánál.

A főzödények tisztogatásánál nagyon kell arra ügyelni, hogy lehetőleg kerüljük a drótkéfével vagy fémből készült szűrőeszközzel való tisztítást. Igaz ugyan, hogy drótkéfével gyorsan ki lehet zsúrolni az edényeket, de viszont megvan ennek az a hátránya, hogy a drótkéfé vagy egyéb fémből készült szűrőeszköz könnyen rozsdásodik és ennek következtében parányi részecskék a kávéból

leválnak, az edény fenekére üllepednek, s annak aztán újra veszedelmes következményei lehetnek, ha ezek az étellel együtt az ember gyomrába kerülnek.

Lesz ruhaszövet. A hadvezetőség a magyar kormányval történt megállapodás folytán nagymennyiségű orosz-lengyelországi szövöttek enged át Magyarországot polgári lakosságának. Elsőrendű és tíz millió értékű szövötről van szó. Kíváncsian nézünk eléje, hogy vajjon, ha csakugyan lesz szövét, csökkenni fognak-e a méregdrága ruhaárak?

Mi van a tábori lapokkal? Mint már a marasztaló legfelsőbb bírói ítéletek ismertetésekor megmondtuk: ez a legnagyobb szabotázás. Eddigi bírói álláspont szerint gyártani és forgalomba hozni tilos volt Magyarországon, Ausztriában, Németországban pedig szigorúan megvehetik a magyar nyomdászok és a kereskedők a külföldi gyártású lapokat. Aztán ugyancsak nagyban 50—100—200 as csomagokban eladják a frontra s onnan, küldöztetik a katonák haza. Ez nem jogállapot, azt hisszük.

Közigazgatási bizottsági ülés a vármegyénél. Fejérmegyei közigazgatási bizottsága kedden délelőtt tartotta havi ülését s azon a szokásos ügyeket tárgyalta le. A kincstár követelése a múlt hóban 3327603.62 korona volt. Ebből befolyt: 1392454.42 kor. A kincstár részére hátralek 1935144.41 kor. A gazdasági felügyelő jelentése szerint a vármegye terméskégyeiről a következőket adhatjuk:

A gazdasági munkák fennmaradás nélkül serényen folynak és előrehaladtak. A kapásnövények vetése a tengeri kivételével befejezték. A szőlő és cseresznye

talaj, valamint hideg idő a növények kikélesztését hátráltatta. Helyenként a cukorrépa sarabolását is megkezdették.

Az áprilisi hideg időjárás a vetések fejlődésére kedvezőtlen hatással volt. A rozsvetések kelőlen nem bokrosodtak, általában ritkák és alacsonyak A buza alig fejlődött és nagyrészt megsárgult. Az árpa és zabvetések kikélték, de a hideg idő miatt a növények megakadt és részben gazosak, sár gák.

A szőlőmunkák előrehaladtak. A gyümölcsfák virágzása a rendesenél 3—4 héttel utóbb kezdődött. Mandula és barack termésre nincs kilátás, szilvából is csak féltérmes remélhető. A többi gyümölcsfák is közepes termést ígérnek.

A vármegye közegészsége a múlt hóban kielégítő volt.

Fronti katonák hazakérése.

Megírta a Fejérmegyei Napló, hogy intézkedés fog történni, amely szerint egyes kivételes esetekben, amikor fényleg indokolt, a fronton levőt is haza lehet munkára hozni a közigazgatási hatóság vezetőjénél történt bejelentéssel. E hirtudásra többen meg is próbálták a szerencsét, de természetesen elutasították őket, mert a közigazgatás még hivatalosan nem értesült e rendelkezésről. Teljesen felesleges és a tisztviselők munkáját hátráltató az ilyen kérelmekkel, ha idő előtt történik. Be kell várni, amíg a város, illetve a vármegye hivatalosan közlé nem teszi. A Fejérmegyei Napló gyors értesülése folytán a különböző rendelkezéseket hetekkel előbb meg szokta tudni. És ezekre nem egyszer a kacsa jelzőt próbálják rástúni, pedig később rendszerint beigazolódik, hogy az előre ismertelt rendelkezés életbe is lépett. A sok közül most csak egyet említtünk. A felmentettek felülvizsgálását és egy részének behívását is a rendelet megjelenése előtt jóval ismertették. E hirt is sokan kétkedéssel fogadták, később pedig beigazolódott, hogy értesülésünk nem *hacsa*, hanem *friss és gyors*. Akkor is megrohanták a katonai ügyosztályt az érdekeltek s a katonai ügyosztály természetesen semmit sem mondhatott, mert még nem kapta meg a rendeletet. Ha az újság valamit előre ismert, ezzel csak a közönség figyelmét hívja fel arra, hogy a legközelebb megjelenő és őt érdeklő rendelkezés mit tartalmaz és örüljön, hogy előre értesül, de teljesen felesleges azonnal a hivatalokat megrohanni. Hogy is szól a közmondás: várjuk ki a vásárt a napjára.

Rövid hírek.
Hadsegélyző gyűlések. A Hadsegélyző szokásos heti gyűlései a nyári idő alatt minden péntekkor fél 6 órakor kezdődnek a várososház tanácstermében. A gyűlésekre minden alkalommal az egész bizottság hivatalos.

Újtás a reform-fűzők terén; gyári lerakatot sikerült szereznem oly higiénikus „Rádium” reform-fűzőkből, melyek a gyomrot teljesen szabadon hagyják, csak a hasat és csípőt fűzik, kényelmes járás és szabad mozgásbiztosítanak, úléseknél nem hátrányosak — Vételnél feltétlen csak „Rádium” fűzőt tessenek kánni! — Egyedüli elárúsítás egész megyére **Vermes Fügyesnél**. Blous újdonságok állandó raktára.

— Szept6, májfolt, p6rsen6s, arcfist6tlanis6g 6p6l6s6ra biztos hat6su szer a „Korona tejr6m” (ezel6tt Cr6me de Lakt6ine), 6s az p6rs6ru haszn6lat ut6n az arcot b6rsonysim6v6 6s h6feh6r6 teszi. Egy kis t6gely 1:20 K. Nagyt6gely 2 K. Kaphat6 Sz6ts R6bert gy6gy-szeri6r6ban.

— Bojt6rj6n hajszesz korp6 sod6s, hajhull6s ellen; 6vegje 2 korona, Kaphat6 Sz6ts R6bert gy6gy-szeri6r6ban.

K6h6g6s ellen ki6nf6n6n bev6lt h6zisz6r a St6rk-pasztil6. Egy doboz 6ra 60 fill6r. Kaphat6 Sz6ts R6bert K6r6ly kir6ly-t6ri gy6gy-szeri6r6ban.

Szinh6z.

Az Ur6nia mozg6szinh6z h6rei.

Az Ur6nia szinh6z igazg6t6ja k6zli :

A g6rd6ezred tisztje. Az Ur6nia szerda 6s cs6t6rt6ki m6sora ism6t megiepet6s lesz. Ezuttal egy gy6ny6r6l 3 felvon6s dr6ma ker6l sz6nre, s az egy tisztnek igaz 6s m6ly szerelm6t t6rja el6nk; egy nem egyenrangu n6t, m6g a „Siron tul is” szeret. Pomp6s vig6j6t6k 6s a Macedon 6s Mezo-potamiai harc-t6ri hir6d6 eg6sz6it6k ki az elite m6sort. El6d6s6k kezd6k j6l 7 6s j6l 9 6rakor. Hely 6rak rendesek.

Apoll6 mozg6szinh6z h6rei.

Apoll6-szinh6z igazg6t6s6ga k6zli :

M6v6szest6k az Apoll6ban. Kov6cs Andor m6v6szg6rd6j6nak h6t6d6 esti el6d6s6n a k6z6n-s6g zsufol6s6g megt6lt6te az Apoll6-szinh6z n6z6 ter6t. A k6z6n-s6g igen j6l mul6tott. A sikerre val6 tekintettel a m6v6szg6rda meghosszabb6totta egy nappal vend6gszerepl6s6t, teh6t m6g szerd6n este j6l 9 6rakor is teljesen új m6soru el6d6s6t tartanak. J6gyek el6re v6lth6t6k Krausz Veron6n6l 6s este a p6nz6t6rn6l.

Sz6he6rv6r az hr. y6ros polg6rmeester6t6l. 4445/1917. k6z6l. sz6m.

A hat6s6gi liszt el6d6s6kor be-tartand6 min6s6gi ar6ny.

Hat6roz6t:

Az Orsz6gos K6z6lmez6si Hivatal 30310/917 sz6mu ren-delet6v6l a buza 6s rozs ki6r-l6s6t 90%-ban 6ll6p6totta meg 6s a buz6b6l 15% finom t6szta, 10% f6z6s 6s 65% keny6rliiszt gy6rt6nd6. M6nthogy v6rosunk k6ntingense 850 q. buza, 350 q. rozs 6s 300 q. tengeri lisztben lett kiut6lva, enn6lf6gva, a fogyaszt6k r6sz6re kisz6lg6lt6t6nd6 lisztar6ny6t 15 kgr. kisz6lg6tt6s6n6l tov6bbi in-t6zked6s6g a r6vetkezk6zben 6ll6p6tom meg :

finom t6sztaisz6 1 kgr.
f6z6sliiszt 1
rozs-vagy buza keny6rliiszt 9
tengeri liszt 1

6sszesen 15
ez ar6ny 6lkm6z6nd6 a k6ves6bb vagy nagyobb menny-s6s6g kisz6lg6tt6s6n6l

Sz6he6rv6r, 1917. m6jus 4.

Dr. Kov6cs Andor

APR6HIRDET6SEK.

Egy el6s teh6n el6d6, Olaj-utca 19.

Keresek lucren6st vagy kasz6-l6t azonnali b6rb6vet6l6re. Budai-ut 20.

Tiszta új Singer centr6lb6bi s6lyeszt6 varr6g6p el6d6, Tolnai-utca 12.

Pikkol6 gyerek felv6tetik a V6r6smarty k6v6h6zban.

6p6lkez6s6hez 14 ablak zsalu, kem6nyfa duco6k, sz6rnyas 6s ke-resztaj6t6k el6d6k. Budai ut 6.

Egy fiu tanul6nak felv6tetik, Pete m6teremben.

6nk6ntes 6rver6s.

A sz6kesfeh6rv6ri 4729 sz6-mu tkvi bet6tben A. †, 1 sor 2939 hrsz6m alatt Schwetzer Mikl6s tulajdon6ul felvett Olaj-utca 56 h6sz6m alatti h6z 6s udv6r 1917. m6jus h6 13-6n (vas6rnap) d. e. 10 6ra-kor irod6mb6n (Sz6gy6ny h6z I. em. 3 ajt6) 6nk6ntes ma-g6n6rver6s utj6n el6datik. 6rdekl6d6k irod6mb6n el6-z6t6g is felvil6gos6t6st nyer-hetnek.

Dr. Kisteleki K6r6ly 6gyv6d.

Ur6nia szinh6z.

Szerd6n 6s cs6t6rt6r6n. m6jus h6 9 6s 10-6n :

A SIRON TUL

vagy a g6rd6ezred tisztje.

Dr6ma 3 felvon6sban.

Sz6p kieg6sz6t6 m6sor.

El6d6s6k j6l 7 6s j6l 9-6kor.

Rendes hely6rak.

Fels6kir6ly6sor 20. sz6mu k6t utc6ra ny6lt6

KERESZT H6Z

k6t nagy h6zhelyel

az udv6rban k6l6n 6p6it6t

LAK6H6Z

m6l6k-helyis6gekkel, 6p6it6t sz6n-s6s6lakkal, 6p6it6t f6lsze-rekkel, kukoric6g6r6kkel,

1.400 □-6i h6sz6t6lekt6r

6l6r. 6gy gazd6lk6d6s, 6l6r, f6z6t c6na 6lkm6z6s,

k6t6n 6gy sz6nhelyel is

szabadk6z6t6 el6d6.

6R6F6T6ST 6GYANOTT.

6gy 6l6r6t6r6n 6r6ny6t 6s 6r6ny6t

F6lszer6z6t, 40 6v 6ta fenn6ll6, j6f6rg6l6m, lak6ssal 6s m6l6k helyis6gekkel kiad6. Tolnai-utca 20. sz. alatt.

Kocsi 6s mozdony tiszt6l6sra felvesz 4 munk6st, vagy n6t, eset-leg 16—18 6ves 6r6sen fejlett fiukat a M6v. f6t6h6zvez6t6s6g6.

Egyes d6l6ben egy buz6f6ld6 vet6ssel egy6tt el6d6 Tudakoz6c6ni Palot6i-utca 63. sz6m alatt lehet.

F6jes sal6t6, kriz6ntin- 6s sa-l6t6pal6nt6 kaphat6, Sz6cheny u. 26. sz. a.

Aldoz6 6s b6rma RUH6K

jut6nyos 6rban meg-rendelhet6k

Reiner N6v6rek,
Kossuth-utca 8.

Hein M6rton m6hangszerk6sz6t6

Kossuth-u. 2. SZ6KESFEH6RV6R Simor u. 37. (saj6t h6z)

Van szerencs6m a nagy6rdem6 k6z6n-s6g becs6s tud6s6s6ra ad-ni, h6gy most 6rkezett legujabb gy6rt6m6nyu

ZONGOR6K pian6k 6s harmoniumok

ugyszint6n saját gy6rt6m6nyu GIMB6LM6K

6s az 6sszes hangszerek nagy v6laszt6kban legolcs6bb 6rban kaphat6k j6t6ll6ssal.

B6rmiy haszn6tt 6s t6r6tt gramof6n-lem6zeket veszek 6s el6d6k.

LEGDIVATOSABB N6I 6S L6NYKA SELYEM- 6S SZALMAKALAPOK.

UJDONS6G kalaptollak, vir6gok 6s szallagokban.

Nagy v6laszt6k blousokban!

B6r s s6rcip6k olcs6 6rban

kaphat6k : Kov6ts Antaln6l, V6rosh6z-t6r.

AZ APOLL6-SZINH6ZBAN

Szerd6n : m6jus 9-6n :

Kov6cs Andor sz6nm6v6sz

Baumann K6r6ly sz6jonkomikus.

K. Balogh B6ske 6s K6r6m6v6szn6k

Harmath Ilona

M6V6SZEST6LYE

M6SOR:

A doh6nyh6ny, Alaptalan gy6nu, A b6ke angyal, kis operett. tref6. monolog.

A B. oszt6lyu n6p6telk6l, 6n 6s a k6lponitika, boh6zat. tref6.

A z6r6ra, — Cserekeresked6s, — K6l6nbs6g.

Azonk6v6l 6n6t 6s mag6nsz6m6k. tov6bb6 Kov6cs Andor konfer6nsz6t.

Hely6rak: 3—, 2—, 1.50 6s 1 korona. A helyek sz6m6z6ttak 6s s6rrend6 f6k6d6tt.

Az el6d6s6s kezd6te naponta j6l 9 6rakor. J6gyek el6re v6lth6t6k Krausz Veron6n6l 6s este a p6nz6t6rn6l.

Nyomta az Egyh6zmezei K6nyvayomda Sz6kesfeh6rv6ron